

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Ontwikkeling Locatie Valkenburg, gemeente Katwijk

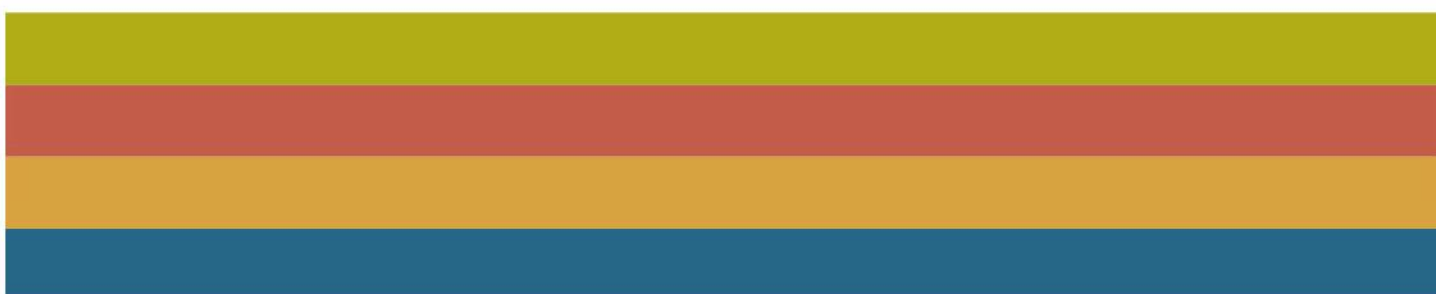
Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport

12 augustus 2021 / projectnummer: 3278

35 JAAR

onafhankelijk en deskundig advies

1 Advies over het MER in het kort

De gemeente Katwijk wil een bestemmingsplan opstellen voor de herontwikkeling van voormalig Marinevliegkamp Valkenburg tot een nieuwe woon-werklocatie. Het plan voorziet in de ontwikkeling van maximaal 5.600 woningen met bijbehorende voorzieningen en 5 ha bedrijventerrein. Voor het besluit hierover is een milieueffectrapport (MER) opgesteld.¹ De gemeente Katwijk heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie') gevraagd te adviseren over het MER. In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Wat blijkt uit het MER?

In het MER worden de belangrijkste milieueffecten van de ontwikkeling van locatie Valkenhorst beschreven. Hiervoor zijn twaalf effectcategorieën gebruikt, van verkeer tot duurzaamheid. Het MER geeft op gestructureerde wijze de kaders en effectbeoordeling weer en maakt een duidelijke vergelijking met de situatie zonder de aanleg van de wijk. Voor elke effectencategorie zijn drie uitkomsten mogelijk:

- nadere keuzes zijn nodig omdat negatieve effecten daarvoor aanleiding geven,
- spelregels zijn nodig om negatieve effecten te voorkomen of positieve te bewerkstelligen en
- optimaliserende maatregelen zijn nodig om meer positieve effecten te realiseren.

Bij ieder thema worden daar waar mogelijk de nadere keuzes, spelregels of optimaliserende maatregelen uitgewerkt. Zo wordt bij paragraaf 6.6 (Gezondheid) als spelregel bepaald dat de gemeente toetst of er voldoende speelplekken en buitensportfaciliteiten worden gerealiseerd, en worden een aantal optimaliserende maatregelen tegen lichthinder, hittestress, et cetera voorgesteld.

Wat is het advies van de Commissie?

Over het algemeen is het MER prettig leesbaar, goed gestructureerd, en bevat veel kaarten en figuren die bijdragen aan goed toegankelijke milieu-informatie.² Hoewel er geen alternatieven worden vermeld, zijn er veel variaties in de vorm van nadere keuzes, spelregels en optimaliserende maatregelen opgenomen in het MER. De Commissie merkt echter op dat een aantal kansen om de bredere ambities van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en de Omgevingsvisie Katwijk te realiseren, beter zouden kunnen worden benut. Zo kunnen mogelijkheden voor innovatieve vormen van ov en duurzame, veilige en gezonde mobiliteit verwezenlijkt kunnen worden bij de uitwerking van de mobiliteitshub. Daarnaast zou de potentie van het bestemmingsplan, bij te dragen aan de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn, in (een aanvulling op) het MER verder uitgezocht kunnen worden.

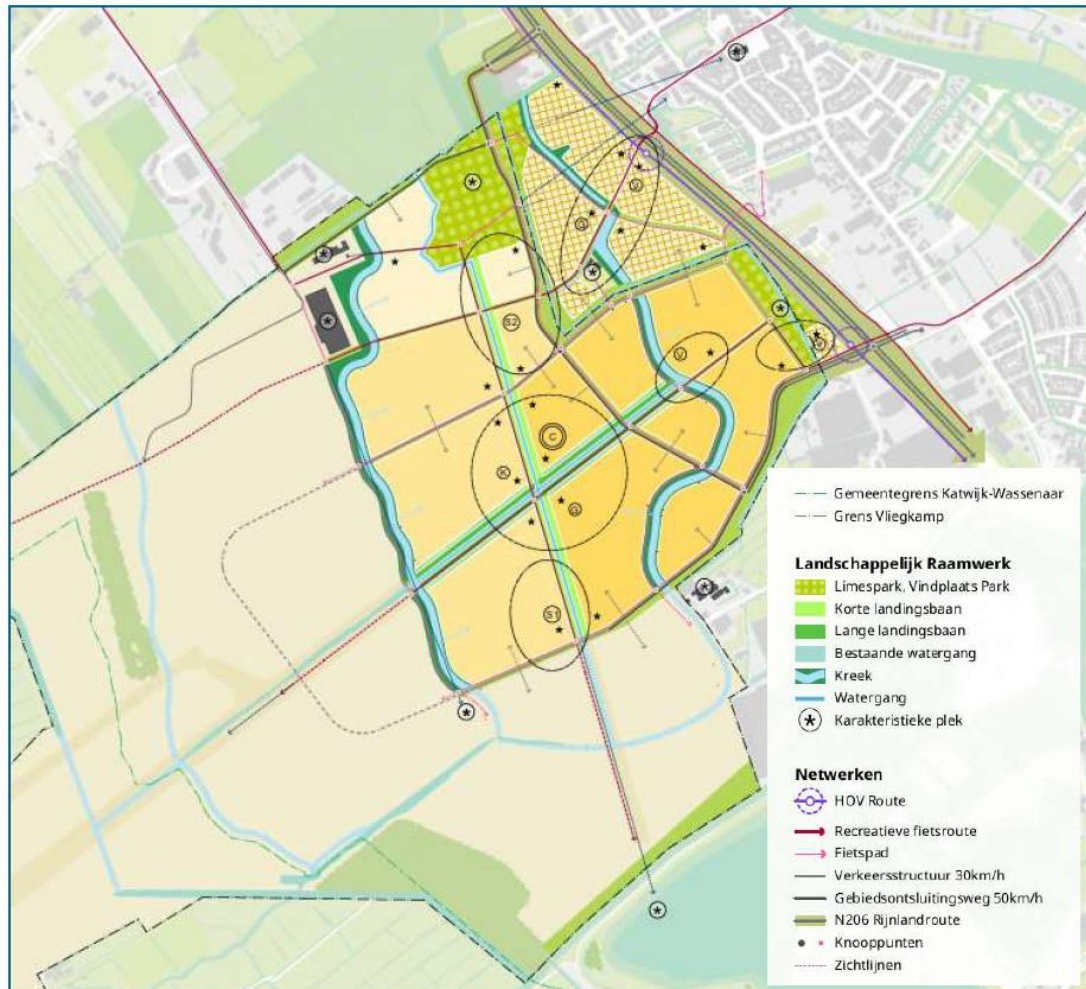
De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER een aantal tekortkomingen. Zij acht deze informatie essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over bestemmingsplan Valkenhorst. Het gaat om de volgende punten:

¹ *Milieueffectenrapport Valkenhorst*. Antea Group, 11 mei 2021.

² De omvang van het pakket aan documenten (ruim 3.300 pagina's) kan het soms moeilijk maken om relevante informatie te vinden. De vindbaarheid van relevante informatie is te verbeteren door meer verwijzingen naar stukken, waarmee conclusies worden onderbouwd, toe te voegen.

- Er is onvoldoende zekerheid om een verslechtering van de staat van instandhouding van beschermde vogelsoorten van schraalgraslanden uit te kunnen sluiten.
- De keuze voor de hoogte van het waterpeil wordt onvoldoende onderbouwd. De mogelijkheid om water van de Grote Wetering door het plangebied te leiden moet nog onderzocht worden en goedkeuring moet nog verleend worden.

De Commissie adviseert deze informatie in een aanvulling op het MER op te nemen, en dan pas een besluit te nemen over bestemmingsplan Valkenhorst. In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe. Daarnaast geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

Figuur 1. Plangebied. Bron: figuur 0.2 MER bestemmingsplan Valkenhorst

Aanleiding MER

In 2006 is de oude Marinevliegkamp Valkenburg gesloten. De gemeente Katwijk wil het gebied herontwikkelen tot een nieuwe woon-werklocatie. De ontwikkeling bestaat uit vier categorieën: de woningbouwopgave, een 'werkpark', initiatieven van derden (zoals de Unmanned Valley en recreatieve initiatieven) en een inpassingsopgave voor ruimtelijke functies. Het Rijksvastgoedbedrijf en de gemeente Katwijk werken samen aan de ontwikkeling van het gebied.

Het bestemmingsplan kent een lange geschiedenis. In 2013 is een eerste Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld, waar de Commissie over heeft [geadviseerd](#).³ In dat jaar is ook het Masterplan Locatie Valkenburg opgesteld, die nog steeds richtinggevend is. In 2018 is een [nieuwe NRD](#) opgesteld, waar eveneens over is [geadviseerd](#) door de Commissie.⁴ Eveneens is in dat jaar de Integrale Ruimtelijke Verkenning samen met gemeente Wassenaar (waar een deel van de voormalige vliegbasis zich bevindt) opgesteld.

In de Wet milieubeheer is opgenomen dat voor ontwikkelingen met mogelijk belangrijke nadelige milieueffecten het verplicht is een MER op te stellen. De ontwikkeling van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' is aan te merken als een stedelijk ontwikkelingsproject. Dit is in bijlage D van het Besluit m.e.r. opgenomen (D11.2). Daarnaast is vanwege de mogelijke effecten op nabij liggende Natura 2000-gebieden een Passende beoordeling opgesteld.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval gemeente Katwijk – besluit over het bestemmingsplan Woongebied Valkenhorst.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer 3278 op www.commissiener.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en geeft zij advies voor de op te stellen aanvullingen (2.1 en 2.2). Dit advies is opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming door gemeente Katwijk.

In de tekst wordt ook een aantal aanbevelingen gedaan. Deze zijn bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren (2.3 tot 2.6).

2.1 Natuur, stikstofdepositie en beschermde soorten

Het MER gaat uitgebreid in op de gevolgen voor de natuur, waaronder het Natura 2000-gebied Meijendel & Berkheide, gebieden behorende tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en leefgebieden van beschermde soorten. De Commissie is van mening dat deze informatie van goede kwaliteit is en heeft met name opmerkingen over de informatie over de gevolgen voor beschermde soorten. Alvorens hier nader op in te gaan wordt kort toegelicht hoe de gevolgen van additionele stikstofdepositie in het MER zijn beschreven en hoe de Commissie deze informatie heeft beoordeeld.

Stikstofdepositie

³ Dit staat op de website van de Commissie: <https://www.commissiener.nl/adviezen/2784>.

⁴ Dit staat op de website van de Commissie: <https://www.commissiener.nl/adviezen/3278>.

Veel Natura 2000-gebieden waaronder ook in de duinen zijn ernstig overbelast door een langdurig te hoge stikstofdepositie. Terecht is hier in de Passende beoordeling gedetailleerd op ingegaan. De toename van stikstofdepositie door de woningbouwontwikkeling wordt gesaldeerd met twee agrarische bedrijven en met een glastuinbouwbedrijf. De Commissie leidt uit het MER af dat aan de eisen die worden gesteld aan interne saldering wordt voldaan. De saldering heeft plaatsgevonden met bedrijven waarvan salderende activiteiten onafhankelijk hebben plaatsgevonden. Hierdoor is zeker dat niet alleen op papier, maar ook in de praktijk een afname van stikstof zal plaatsvinden door de capaciteitsvermindering van de bedrijven. Er is dus sprake van een referentiesituatie waarmee interne saldering kan plaatsvinden.

Gevolgen voor beschermde soorten

Uit het MER blijkt dat er in 2014 en 2018 onderzoek is gedaan naar beschermde soorten in het plangebied, waaronder vogels en vleermuizen. De verblijfplaatsen en routes van vleermuizen liggen aan de randen van het gebied en blijven behouden omdat de meeste bebouwingen worden ingepast. In het bestemmingsplan is opgenomen dat voorafgaand aan de ontwikkeling van het gebied nader onderzoek nodig is. Daarnaast is in het Kwaliteitshandboek aandacht besteed aan natuur-inclusief bouwen en ecologische verbindingsroutes.

De Commissie constateert dat onderzoeken naar de gevolgen voor vleermuizenpopulaties en vogelpopulaties nog uitgevoerd worden.⁵ De aantasting van het leefgebied van broedvogels van open gebied⁶ kan leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding wat kan conflicteren met de Wet natuurbescherming.⁷ De Commissie kan uit het MER niet afleiden op grond waarvan verslechtering van de staat van instandhouding is uitgesloten omdat geen informatie is gegeven over de actuele populatieomvang van relevante soorten in het plangebied⁸ en de gevolgen van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt voor deze populatie (met inbegrip van compensatie/mitigatie). Initiatiefnemer heeft dit punt onderkend en mondeling aangegeven dat een compensatieopgave wordt uitgewerkt die in de groene buffer ten zuiden van het plangebied wordt gerealiseerd. Voor andere soorten die momenteel op het 'braakliggend terrein' verblijven, met name weidevogels, wordt in deze groene buffer een compensatiegebied gerealiseerd.

De Commissie adviseert voorafgaand aan het besluit over het bestemmingsplan in een aanvulling te onderbouwen dat verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoorten van schraalgraslanden is uitgesloten. De Commissie geeft ter overweging om met deze informatie een start te maken met het compensatieplan.

2.2 Waterpeil en waterkwaliteit

Uit het MER blijkt dat het oppervlaktewaterpeil in het plangebied zal worden vastgesteld op het boezempeil. In de huidige situatie ligt het peil op het polderpeil, dat lager ligt. Dit houdt

⁵ Met name voor vogelsoorten van (voormalige) schraalgraslanden (in het MER 'braakliggend terrein' genoemd) zoals de veldleeuwerik kan het gebied van (boven)regionale betekenis zijn.

⁶ Zie pagina 21–22 van de natuurtoets (bijlage 8 van de toelichting op het bestemmingsplan).

⁷ Zie bijlage 1 bij de natuurtoets en Wet natuurbescherming artikel 3.3, 4e lid aanhef en onder c. Behoud leefgebied van de veldleeuwerik op de voormalige vliegbases Soesterberg en Twente was in het verleden (ook in de rechtspraak) een belangrijk aandachtspunt vanwege de relatief grote restpopulaties in deze gebieden.

⁸ Zie pagina 35 van de natuurtoets.

in dat het peil met ongeveer 40 cm zal stijgen ten opzichte van de huidige situatie. De keuze tussen de twee varianten (boezempeil en het polderpeil) wordt nader toegelicht in het bodem- en wateronderzoek (bijlage 15 van de toelichting van het bestemmingsplan).

De Commissie constateert echter dat de voor- en nadelen tussen boezempeil en polderpeil onevenwichtig worden weergegeven waardoor de keuze voor het boezempeil onvoldoende onderbouwd wordt. Ten eerste wordt de robuustheid van het boezempeil, namelijk dat het weinig ingrepen voor de afwatering nodig zou hebben, overgewaardeerd. Voor dit peil zijn onderbemalingen immers nog steeds noodzakelijk (onder andere bij de Hangar en het Bunkerbos) en verdwijnt de huidige functie van de helofytenfilter. Uit het MER wordt niet duidelijk in hoeverre het boezempeil robuuster is dan het polderpeil. De ambities van het waterplan van de gemeente Katwijk en het Hoogheemraadschap (vasthouden duinwater, ecologisch gezonde waterkwaliteit en waterberging) lijken beter aan te sluiten bij een polderpeil met kwel. Ten tweede worden de gevolgen van de twee varianten op waterkwaliteit onvoldoende weergegeven. Het is onzeker of het boezempeil waterkwaliteit kan garanderen in tijden van droogte, wanneer kwalitatief goed water terugstroomt naar de polder. Ook worden de voordelen van het polderpeil (zoals de toename van kwel in de waterwegen van het plangebied en aansluiting op de uitgangspunten voor het watersysteem⁹) onvoldoende gepresenteerd. Ten derde worden de voordelen voor natuur van een variabel polderpeil, alsmede de voordelen met betrekking tot waterberging niet concreet weergegeven.

Volgens het MER zou de waterkwaliteit bij boezempeil geborgd kunnen worden door water vanuit de Grote Wetering door Valkenhorst te geleiden. Hoewel dit een belangrijk onderdeel van het voornemen is, moet deze mogelijkheid nog nader onderzocht worden en moet het Hoogheemraadschap hier nog goedkeuring voor verlenen.

Daarnaast constateert de Commissie dat kwantitatieve bepalingen van omstandigheden en effecten voor grondwater, oppervlaktewater, kwel en infiltratie ontbreken. Dit is niet alleen van belang voor de afweging tussen polderpeil en boezempeil, maar is ook iets wat is voorzien in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en beoordelingstabel. Dit is echter niet uitgewerkt in het MER. Voor een goede afweging is het belangrijk om de gevolgen van het voornemen op waterkwaliteit te onderzoeken met metingen en model- of waterbalansberekeningen.

De Commissie adviseert om de keuze tussen boezempeil en polderpeil nader te onderbouwen in het MER voorafgaand aan het besluit over het bestemmingsplan. Onderbouw de keuze tussen de twee peilvarianten door duidelijker aan te geven wat de voor- en nadelen zijn en onderbouw dit met meer kwantitatieve data. Leg duidelijk uit welke gevolgen dit heeft voor robuustheid, waterkwaliteit en natuur.

2.3 Gezondheid: geluidhinder en luchtkwaliteit

In het MER is aangegeven dat de omgevingsvisie Katwijk bijzondere aandacht vraagt voor gezondheid.¹⁰ De leefomgeving moet uitnodigen tot bewegen en zoveel mogelijk vrij zijn van

⁹ De uitgangspunten zijn vermeld op pagina 133 van het MER. Het polderpeil sluit bijvoorbeeld goed aan op het laatste uitgangspunt: "De mogelijke functie van waterberging draagt bij aan een relatief open buitengebied met een dynamische waterbeleving. Aanwonenden en passanten zien de schommeling van het waterpeil, door de verschillende jaargetijden en weeromstandigheden."

¹⁰ Zie pagina 26 van het MER en Doelstelling 6 van de Omgevingsvisie Katwijk.

schadelijke stoffen of factoren voor de gezondheid. Bij de inrichting van de infrastructuur en de openbare ruimte speelt gezondheid een belangrijke rol: een van de zeven doelstellingen voor de ontwikkeling van Valkenhorst is dat het een gezonde, veilige leefomgeving krijgt, die uitnodigt om te bewegen.

Het beoordelingskader van het MER sluit hierop aan door voor het thema gezondheid onderscheid te maken tussen gezondheidsbescherming en gezondheidsbevordering. Voor gezondheidsbevordering wordt inzichtelijk gemaakt, dat er vooral kansen zijn voor groen in de wijk en mogelijkheden voor sport en bewegen en sociale inclusiviteit. De score valt uiteindelijk toch negatief uit, omdat grootschalige sport- en recreatievoorzieningen alleen buiten de wijk zijn voorzien.

In het MER wordt de mate van gezondheidsbescherming in beperkte mate inzichtelijk gemaakt en beoordeeld. Uit het MER blijkt dat de geluidbelasting voor bestaande woningen en andere gevoelige bestemmingen, zoals scholen, in en rond het plangebied toeneemt. De geluidbelasting voor nieuwe woningen en andere gevoelige bestemmingen in delen van de bouwvelden is hoger dan grenswaarden.¹¹ Afschermende en mogelijk ook gebouw-geïntegreerde maatregelen zoals een dove gevel zijn om deze reden noodzakelijk. In het MER en het akoestisch onderzoek wordt niet ingegaan op de gezondheidkundige betekenis van de (toename in de) geluidbelasting voor bewoners van bestaande en nieuwe woningen. Inzicht in en zoveel mogelijk kwantificering van de gezondheidseffecten (hinder en slaapverstoring), voor en na maatregelen, is nodig om de mate van gezondheidsbescherming te kunnen beoordelen.

In het geval van luchtkwaliteit geldt dat onder grenswaarden en WHO-advieswaarden gezondheidseffecten kunnen optreden. Een variatie van enkele $\mu\text{g}/\text{m}^3$ fijn stof of NO_2 in het plangebied heeft gezondheidkundige betekenis. De gevolgen op gezondheid van de variatie in luchtkwaliteit ter plaatse van woningen of andere gevoelige bestemmingen als gevolg van het verkeer op de N206 wordt in het MER niet inzichtelijk gemaakt. Toch wordt bij de optimaliserende maatregelen aanbevolen om in de eerstelijns bebouwing langs 50 km/uur-wegen en de N206 gevoelige bestemmingen, zoals kinderdagverblijven, basisscholen of verzorgingstehuizen, uit te sluiten.

De Commissie beveelt aan om inzicht te geven in de omvang van gezondheidseffecten en de mate van gezondheidsbescherming, zodat getoetst kan worden in hoeverre de ambitie van een gezonde leefomgeving in Valkenhorst, zoals ook geformuleerd in de Omgevingsvisie Katwijk, bereikt wordt. Bij het overwegen van maatregelen om deze ambitie te bereiken, adviseert de Commissie het mobiliteitsbeleid te betrekken. De Commissie beveelt ook aan om bij de locaties met hogere geluidbelastingen en lagere luchtkwaliteit ter plaatse van (nieuwe) woningen en andere gevoelige bestemmingen inzicht te geven in (cumulatieve) gezondheidseffecten, zodat daar met de inrichting van het gebied en plaatsing van bepaalde gevoelige bestemmingen rekening mee gehouden kan worden.

¹¹ Hoe hoog de geluidbelastingen ter plaatse van nieuwe woningen in de verschillende bouwvelden zijn wordt in het MER niet duidelijk gemaakt. In het akoestisch onderzoek is daar wel nadere informatie over te vinden.

2.4 Mobiliteit

Met betrekking tot verkeersgeneratie is er in het MER gerekend met 5 ritten per woning per etmaal¹². Als gemiddelde voor het gehele plangebied is dit aantal ritten laag (zie ook tabel 6.26 in het MER). Hier staat echter tegenover dat het nog onzeker is welke structurele gevolgen de Covid-19 pandemie heeft op het dagelijks autogebruik en de verkeersgeneratie per woning. De Commissie beveelt daarom aan de feitelijke verkeersproductie nauwgezet te monitoren per bouwfaserings, en als daar aanleiding toe bestaat de plannen aan te passen. Denk hierbij aan aanpassing van parkeernormen en het vergroten van de afstand van huizen tot geluidsbronnen.

Bij het bepalen van de verkeerseffecten hanteert het MER voorts als uitgangspunt dat circa 50% van de verplaatsingen per auto zal zijn. Dit is relatief hoog ten opzichte van de huidige situatie in Katwijk (41%) en Leiden (29%). Het MER geeft aan dat er bij deze aannames is uitgegaan van twee HOV-haltes van de HOV-baan langs de N206. Het is belangrijk dat deze HOV-haltes op tijd gerealiseerd worden (volgens het principe 'eerst bewegen, dan bouwen') en vanuit het plangebied per bus en fiets ook goed bereikbaar zijn, om te voorkomen dat het auto-aandeel van 50% aandeel nog hoger wordt. Dit is van belang voor het behalen van Doelstelling 5 van de Omgevingsvisie Katwijk ('Kiezen voor duurzame en veilige mobiliteit').

De Commissie wijst erop dat dit ook kan doorwerken in de parkeerdruk in het gebied. Ook hiervoor beveelt de Commissie aan om na de realisering van de verschillende fasen de parkeersituatie te monitoren en zo nodig aanpassingen te maken zoals het bijstellen van parkeernormen.

In het MER is een mobiliteitshub bij een HOV-halte benoemd als kansrijke optimaliserende maatregel. Deze mobiliteitshub is echter in beperkte mate uitgewerkt, terwijl de hub een kans biedt om creatieve oplossingen te realiseren waarbij duurzaam vervoer en duurzame logistiek gestimuleerd kan worden. De Commissie merkt hierbij op dat dit ook één van de opgaven is van de Omgevingsvisie Katwijk.¹³ Duurzame en innovatieve logistiek houdt in dat er verder wordt gekeken dan de schakel tussen OV en andere modaliteiten, maar ook het gebruik van deelauto's en alternatieve parkeeropties. Daarnaast kan zo'n hub kansen bieden op het gebied van bezorglogistiek en afvalinzameling. De combinatie met de geplande *Unmanned Valley*¹⁴ biedt extra kansen te experimenteren met slimme bezorglogistiek, waaronder inzet van drones. Het is momenteel onduidelijk hoe dergelijke voorzieningen in deze hub gerealiseerd zullen worden. Ook kunnen mogelijkheden onderzocht worden de hub in te zetten om zwaar vervoer voor afvalinzameling in de wijk te voorkomen/beperken. Beide opties zouden kunnen leiden tot minder (zwaar) verkeer in de woonomgeving. De Commissie beveelt aan deze mogelijkheden nader te onderzoeken in de verdere uitwerking van de plannen.

¹² Het MER geeft aan dat er is gerekend met 4 externe ritten per woning en 5 interne ritten (par. 6.1.4), maar aangegeven is dat dit onjuist is en dit 5 ritten in totaliteit moeten zijn.

¹³ Een van de opgaven van de omgevingsvisie is 'benut kansen voor innovatieve vormen van ov' (pagina's 18, 19 en 50). Zie ook paragraaf 7.5 van het MER voor de Omgevingsvisie.

¹⁴ De *Unmanned Valley* is een bedrijventerrein dat bestaat uit indoor en outdoor testfaciliteiten voor onbemande vervoersmiddelen.

2.5 Duurzaamheid en energieneutraliteit

Uit het MER blijkt dat de gemeente Katwijk ernaar streeft dat Valkenhorst als deelgebied energieneutraal zal zijn. Deels zal dit gerealiseerd worden met beleidsregels voor duurzaamheid (GPR gebouwen, BENG-normering, gasloze huizen et cetera). Daarnaast wordt beoogd om drie windturbines aan het Valkenburgse meer te plaatsen. Dit initiatief valt echter buiten het plangebied, en de realisatie hiervan is nog onzeker. Mocht de realisatie van de windturbines niet haalbaar blijken, zullen alternatieven zoals intensivering van energieopwekking in de wijk, collectieve warmte/koude-systemen, of groene energie op afstand worden onderzocht.

Katwijk is recent aangesloten bij het Convenant Klimaatadaptief Bouwen Zuid-Holland. In de beleidsregels wordt inhoudelijk op de eisen met betrekking tot klimaatadaptief bouwen ingegaan, maar in het MER is hier beperkt aandacht voor.

Het MER zou meer aandacht kunnen geven aan de ontwikkelingen op het gebied van energiegebruik voor mobiliteit. Dit maakt nu geen onderdeel uit van het onderzoek naar energieneutraliteit. De markt voor elektrisch rijden groeit echter snel. Veel toekomstige eigenaren zullen hun auto thuis opladen, hetgeen consequenties heeft voor het energieverbruik van het woongebied en dus de haalbaarheid van de lokale energieneutraliteit. De Commissie beveelt aan om meer aandacht te geven aan de ontwikkeling van elektrisch vervoer. Hier zou rekening mee gehouden kunnen worden in de realisatie van laadpalen en de energievoorziening voor het plangebied.

In paragraaf 6.11 van het MER wordt gesteld dat duurzame energie opgewekt dient te worden om 'energie neutraal of zelfs energieleverend te zijn'. In de Omgevingsvisie heeft Katwijk de ambities geformuleerd om onder andere een duurzame en innovatieve gemeente te zijn. Het MER toetst het bestemmingsplan dan ook aan deze ambities. In het MER voor de Omgevingsvisie wordt gesteld dat de haalbaarheid van energieneutraliteit in 2050 dubieus is.¹⁵ In nieuwe wijken en transformatiegebieden zoals Valkenhorst is meer mogelijk dan in de bestaande locaties, waardoor er kansen liggen om de woonkern energieleverend in te richten en op die manier bij te dragen aan de energieneutraliteit van Katwijk als geheel. In de verdere uitwerking van paragraaf 6.11 en de rest van het MER Valkenhorst wordt echter enkel uitgegaan van energieneutraliteit. Door ambitieuzere doelstellingen te formuleren zou de realisatie van Valkenhorst bij kunnen dragen aan het bereiken van de ambities uit de Omgevingsvisie Katwijk. Om deze reden beveelt de Commissie aan om nader te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om Valkenhorst in te richten als netto energieleverende woonkern.

2.6 Monitoring

Het MER voorziet dat voor een aantal onderwerpen nader onderzoek nodig zal zijn tijdens de realisatie van het project. Dit geldt met name voor het spelregelkader en de maatregelen die voorzien worden voor duurzaamheid, water, gezondheid en mobiliteit. Zoals eerder geconstateerd, is een aantal zaken nog onzeker, zoals de realisatie van windturbines (hetgeen gevolgen heeft voor de beoogde energieneutraliteit). Het hoofdstuk over monitoring erkent dat deze onzekerheden bestaan en stelt een monitoringsplan voor waarin belangrijke

¹⁵ Pagina 56 MER Omgevingsvisie Katwijk.

ontwikkelingen worden gevolgd, wat het mogelijk maakt hierop te anticiperen in vervolgbesluitvorming. Dit is tevens belangrijk voor de borging van de voorwaarden voor de ambities van het bestemmingsplan.

De Commissie verwacht dat het nodig zal zijn om die ontwikkeling in de aanwezigheid van beschermde soorten waaronder vleermuizen en broedvogels te volgen en op vaste ijkmomenten te beoordelen of aan de vereisten van de Wet natuurbescherming wordt voldaan. In dat verband kan het nodig zijn alvast maatregelen uit te werken die indien nodig ingezet kunnen worden.

Delen van het projectgebied worden met 50 tot 100 centimeter opgehoogd (in het geval van handhaving boezempeil; bij polderpeil is minder ophoging nodig) en dat er gemiddeld 30% zetting nodig is. Hiervoor is ruim 1,1 miljoen kubieke meter materiaal nodig, verdeeld over de aanlegfase van 20 jaar. Dit is een aanzienlijke hoeveelheid grond waarbij aan winning, aanvoer en verwerking milieueffecten gerelateerd zijn, die ook onderdeel moeten zijn van de monitoring.

De Commissie beveelt aan om dit monitoringsplan uit te werken op een bij het besluit passend niveau, met duidelijke monitorings- en prestatie-indicatoren, ijkmomenten en belegging van verantwoordelijkheden. Met het oog op het bijsturen op de ambities zoals geformuleerd in de Omgevingsvisie Katwijk, beveelt de Commissie aan om in het monitoringsplan minimaal de volgende aspecten te betrekken:

- natuur (zie paragraaf 2.1 van dit advies);
- gezondheid (zie paragraaf 2.3 van dit advies);
- mobiliteit en verkeersveiligheid (zie paragraaf 2.4 van dit advies);
- geluid;
- energiegebruik en duurzaamheid inclusief ophoging plangebied.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Tilly Fast

ing. Peter Kroeze

Marja van der Tas (voorzitter)

Stephen Teeuwen MSc (secretaris)

ing. Rob Vogel

drs. Gerrit de Zoeten

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Het bestemmingsplan Valkenhorst van de gemeente Katwijk.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D11.2, (stedelijk ontwikkelingsproject). Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een gecombineerd plan-/project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeente Katwijk.

Initiatiefnemer besluit

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Katwijk.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3278](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

